

KORT OM
STRATEGISK
NÆRINGSPLAN

STRATEGISK NÆRINGSPLAN FOR
BERGENSREGIONEN 2010-2014
PERSPEKTIVER MOT 2025

REGION
BERGEN

ER
MULIGHETER

BUSINESS REGION BERGENS EIERE

Bergen

Askøy

Fjell

Sund

Øygarden

Os

Fusa

Samnanger

Austevoll

Stord

Vaksdal

Hordaland
fylkeskommune

REGIONRÅDET
NORDHORDLAND

Osterøy

Lindås

Meland

Fedje

Radøy

Austrheim

Masfjorden

Modalen

Gulen

Business Region Bergen

Business Region Bergen er eid av 20 kommuner med til sammen 410 000 innbyggere og Hordaland fylkeskommune.

Vi skal sammen være pådrivere for næringsutvikling i regionen i nær samhandling med næringsliv og FoU-miljøene.

Profilering og markedsføring av regionen er en sentral oppgave. Vi har også et erfarent Etablerersenter til nytte for hele regionen.

Visjon for Bergensregionen

SAMMEN SKAL VI SKAPE EN DYNAMISK VEKSTREGION

Bergensregionen er en mangfoldig region preget av kunnskap, utviklingsvilje og samhandling.

Bergensregionen skal innen 2025 være ledende i Norge på kunnskapsbasert bærekraftig næringsutvikling innen de næringer hvor regionen har spesielle fortrinn.

STRATEGISK NÆRINGSPLAN FOR BERGENSREGIONEN

Visjonen for Bergensregionen er å skape en dynamisk vekstregion. Hovedmålet er at regionen skal være ledende i Norge på kunnskapsbasert bærekraftig næringsutvikling innen næringer hvor regionen har spesielle fortrinn. For å jobbe sammen mot dette målet, må regionen ha en felles plattform og felles plan for utvikling. Det er Strategisk næringsplan.

Strategisk næringsplan er utviklet på oppdrag av våre eierkommuner og Hordaland fylkeskommune. I 2009 og 2010 la vi til rette for en bred og god samhandlingsprosess hvor næringsliv, FoU-miljøene og det offentlige deltok. Planen er vedtatt av eierkommunene og behandlet i Fylkesutvalget i Hordaland fylkeskommune.

Næringsplanen er en mål- og strategiplan som legger et felles regionalt grunnlag for hvordan det offentlige, forsknings- og utviklingsmiljøene og næringslivet sammen kan skape spennende og gode arenaer for samlet utvikling. Planen tar utgangspunkt i kunnskap for å skape nytt næringsliv, og er satt sammen av tre deler: De prioriterte næringenes behov, Fokusområdene og Tiltakene.

Denne kortversjonen av Strategisk næringsplan omhandler særlig Fokusområdene, som er de områdene hvor det offentlige kan sette inn tiltak, som igjen kan føre til økt verdiskaping i næringslivet.

En sentral og operativ del av planen er Tiltakene. De skal revideres, første gang ved årsskiftet 2011/2012. Tiltakene er konkrete initiativ hvor strategier iverksettes og målsettinger nås. Gjeldende Tiltak ligger ved som egen trykksak.

Flere av tiltakene i kommunenes handlingsplaner bygger på målene og strategiene i Strategisk næringsplan. På den måten jobber regionen mot samme mål.

Asbjørn Algør

administrerende direktør
Business Region Bergen

Hele Strategisk næringsplan laster du ned fra nettsiden vår www.brb.no. Du finner den under *Publikasjoner*.

PRIORITERTE NÆRINGER

I Strategisk næringsplan er noen næringer prioritert fordi Bergensregionen har spesielle fortrinn innen disse næringene. Verdiskapingen er høy og tyngdepunktet for flere av næringene ligger i vår region. Disse næringene samsvarer også med de viktigste nasjonale næringene slik regjeringen har definert dem. De prioriterte næringene i regionen er:

- Energinæringene
- Maritime næringer
- Marine næringer
- Opplevelse, kultur og reiseliv
- Media og kulturbasert næringsliv

Det er en uttalt strategi fra regjeringens side at det skal satses videre på de områdene der regionen har spesielle forutsetninger for å være gode, blant annet gjennom satsing på FoU.

De prioriterte næringene gir vesentlige ringvirkninger til andre næringer i regionen som for eksempel finans, IKT, handel, tekstilindustrien, næringsmiddelindustrien samt bygg og anlegg som alle direkte eller indirekte tjener på at de prioriterte næringene vokser og utvikler seg.

MÅLSETTING

En ledende region i Europa innen forskning, bærekraftig utvikling og foredling av energiresurser.

■ 27 000 ansatte i olje, gass og fornybar energi.

ENERGINÆRINGENE/ OLJE, GASS OG FORNYBAR ENERGI

Bergensregionen er blant Europas ledende energiprodusenter. Regionen og Vestlandet har et unikt ressursgrunnlag innen petroleumsvirksomhet, tradisjonell vannkraft og nye fornybare energikilder. Regionen er sentralt plassert i forhold til markeder både nasjonalt og internasjonalt.

MÅLSETTING

Bergensregionen skal ha en internasjonal bærekraftig og kompetanseledende maritim næringsklynge, samt være ledende i verden innen maritim utdanning, forskning og utvikling på de maritime områder hvor regionen har særlige fortrinn.

■ 18 000 ansatte i rederi, verft og leverandørindustri.

MARITIM NÆRING/ REDERI, VERFT OG LEVERANDØRER

Bergensregionen er en ledende skipsfartsregion i Norden. Maritim næring er kanskje Norges største globale, kunnskapsbaserte industri med et av verdens mest komplette maritime miljø. Sjøforsvaret har også hovedtyngden av sin virksomhet i Bergensregionen. Næringens fortrinn er kompetanse og spesialiserte varer og tjenester.

MÅLSETTING

En ledende kompetanseregion og global leverandør av sjømat av høy kvalitet og marine produkter av betydning for helse og velferd.

■ 3 200 jobber med sjømat og i marine næringer.

MARIN NÆRING/ SJØMAT OG MARINE PRODUKTER

Bergensregionen har internasjonalt ledende marine bedrifter og nasjonale og internasjonale kompetansesentre innen bærekraftig marin ressursforvaltning, havmiljø, ernæring og utdanning. Den sentrale plasseringen i forhold til markedet og kompetansemiljøene bidrar til å gjøre regionen og Vestlandet til en global leverandør av produkter, kompetanse og tjenester av stor betydning for helse og velferd.

OPPLEVELSE, KULTUR OG REISELIV/

Bergensregionen er kjent som en meget attraktiv region for opplevelser, kultur og reiseliv, og er den viktigste innfallsporten til fjordene. Regionen innbyr til flotte reiseopplevelser i en variert og vakker natur og har fagmiljø som styrker regionens ståsted som møteplass for konferanser, kongresser og messer. Regionen har et rikt kulturliv og byr på varierte idrettsopplevelser som også trekker besøkende til regionen.

MEDIA OG KULTURBASERT NÆRINGSLIV/ MEDIA, DESIGN, FILM OG MUSIKK

Bergensregionen har et spennende og voksende næringsliv innen media og kulturbasert næringsliv, og er landets største miljø utenfor Osloregionen. Gjennom økt samarbeid i og på tvers av bransjer kan næringen bli enda sterkere og tydeligere. Et gjennomgående kjennetegn ved næringen er høy innsats av IKT-kompetanse og teknologi.

MÅLSETTING

Nordens mest spennende region for kultur- og naturbaserte opplevelser.

- **13 000 ansatte innen opplevelse, kultur og reiseliv.**

MÅLSETTING

En ledende region i Norden innen media, film, musikk og design, anerkjent for sin evne til nyskaping, innovasjon og samarbeid på tvers av fagområder.

- **5 200 mennesker jobber med media, design, film og musikk.**

FOKUSOMRÅDER

Det offentlige har en rolle som tilrettelegger for næringsutvikling. I Strategisk næringsplan er dette samlet i sju Fokusområder. I arbeidet med Strategisk næringsplan er det kartlagt hvilke områder det offentlige kan sette inn tiltak som igjen kan føre til økt verdiskaping for næringslivet. Fokusområdene tar utgangspunkt i de prioriterte næringenes behov.

Strategisk næringsplan bygger på næringslivets og forsknings- og utviklingsmiljøenes analyser og behov. Det er derfor forventet at disse bidrar aktivt til at mål og strategier realiseres.

Følgende Fokusområder er definert for Strategiske næringsplanen for Bergensregionen 2010-2014:

Infrastruktur

Næringsvennlig offentlig sektor

Markedsføring

Internasjonalisering

Kompetanseutvikling

Innovasjon og entreprenørskap

Klima og miljø

Hele Strategisk næringsplan laster du ned fra nettsiden vår www.brb.no. Du finner den under *Publikasjoner*.

INFRASTRUKTUR

Realisere fremtidsrettet infrastruktur

Næringslivet definerer bedre infrastruktur som det viktigste strategiske grepet for å videreutvikle regionen og næringslivets konkurransekraft.

Bergensregionen har behov for betydelige investeringer til vei-, bane-, luft- og havneformål. Det er også stort behov for utvikling av nye næringsarealer i alle deler av regionen. Satsingen på kollektivtransporttilbudet må intensiveres, både av miljøhensyn og for å sikre fremkommeligheten for nytte- trafikken. Regionen ønsker å være et attraktivt og foretrukket sted å bo, besøke, studere og arbeide. Dette vil kreve velfungerende infrastrukturløsninger på alle områder.

Stikkord

- Fergefri kyststamvei Bergen - Stavanger
- Utvikle nye bærekraftige næringsarealer
- Nye messe- og konferansefasiliteter

Målsetting

Best på vilje og evne til å bygge fremtidsrettet infrastruktur.

Strategier for å nå målsettingen:

- Skape allianser og sammen være pådrivere for å få raskere utbygging av fremtidsrettet infrastruktur.
- Utvikle fremtidsrettede næringsarealer med tilhørende infrastruktur i samarbeid med næringslivet.
- Legge til rette for veksthus for kreative næringer i regionen.
- Bidra til etablering av messe- og konferansefasiliteter i regionen på nivå med det som finnes i andre sammenlignbare regioner.

NÆRINGSVENNLIG OFFENTLIG SEKTOR

Samordnet offentlig tjenestetilbud og gode rammevilkår

Kommunene, fylkeskommunen og statlige myndigheter utgjør offentlig sektor. Offentlige myndigheter har stor betydning for næringsutvikling og ikke minst for hvordan en region skal fungere og fremstå. Det offentlige har et særlig ansvar for å innrette sin tjenesteproduksjon slik at Bergensregionen fremstår som attraktiv i forhold til utdannings-, arbeids- og karrieremuligheter, bolig- og fritidstilbud.

Stikkord

- Økt satsing på realfag
- Samkjørt planbehandling på tvers av kommunegrensene
- Koordinert påvirkningsarbeid mot sentrale myndigheter

Målsetting

Næringslivets rammevilkår og den næringsrettede offentlige tjenesteproduksjonen i Bergensregionen skal være best i Norge med hensyn på kvalitet, forutsigbarhet og saksbehandlingstid.

Strategier for å nå målsettingen:

- Arbeide for en langsiktig utvikling av infrastruktur som samferdsel, næringsarealer og utvikling av livskraftige regionsentra.
- Utvikle offentlig tjenesteproduksjon tilpasset næringslivets behov.
- Samordne det offentlige tjenestetilbudet på tvers av regionens kommuner.
- Utvikle et godt samarbeid og gode allianser som sammen påvirker sentrale myndigheter til å utforme gode rammevilkår for næringsutvikling i regionen.
- Sikre og videreutvikle viktige nasjonale kompetansemiljø av strategisk betydning i Bergensregionen.

MARKEDSFØRING OG PROFILERING

En synlig og tydelig region

Næringsliv, FoU-miljøene og det offentlige vil alle nyte godt av felles markedsføring og profilering av regionen. Regionen ønsker å vise seg som en attraktiv region for eksterne arbeidssøkere og et godt sted å etablere bedrifter. Et overordnet mål er å få flere kompetansesarbeidsplasser til regionen. Det er behov for å synliggjøre hvilke verdier regionen samlet sett representerer både regionalt, nasjonalt og internasjonalt.

Markedsføring og profilering av Bergensregion er basert på en langsiktig strategi. Region Bergen-profilen er ett av de viktigste virkemidlene i profileringssatsingen.

Stikkord

- Felles oppslutning om Region Bergen-merket
- Synliggjøring av næring og FoU-institusjoner

Målsetting

Bergensregionen skal fremstå som en enhetlig, attraktiv og dynamisk region med felles budskap. Regionen skal være sterkt synlig og ha et godt omdømme.

Strategier for å nå målsettingen:

- Skape felles forståelse og eierskap til Region Bergen-merket hos eierkommuner, næringsaktører, FoU-miljø og andre strategiske organisasjoner.
- Synliggjøre og profilere de viktigste næringene og FoU-miljøene i regionen nasjonalt og internasjonalt.
- Synliggjøre at regionen er et godt sted å arbeide, leve og bo med et mangfoldig opplevelses- og kulturtilbud.

**REGION
BERGEN**

INTERNASJONALISERING

Økt internasjonal satsing

Næringslivet i Bergensregionen har lange handels- og eksporttradisjoner. Denne erfaringen kan dagens bedrifter nyte godt av. Regionens evne til posisjonering internasjonalt er avgjørende for videre utvikling for mange virksomheter. Dette kan blant annet oppnås ved hjelp av økt synliggjøring og samarbeid på tvers av næringer.

Stikkord

- Profesjonalisert vertskapsrolle for besøkende delegasjoner
- Videreutvikle det internasjonale skoletilbudet
- Bistå næringsliv og FoU ut i verden

Målsetting

Antall eksportbedrifter og den totale eksportverdien fra regionen, samt antall internasjonale foretak som etablerer seg i regionen, skal økes. Bergensregionen skal fremstå som en attraktiv region for internasjonal arbeidskraft.

Strategier for å nå målsettingen:

- Bidra til økt kunnskap om de viktigste markedene og nye internasjonale markeder i vekst, som for eksempel BRIK-landene, innen våre prioriterte næringer.
- Styrke regionens profil internasjonalt gjennom økt satsing på markedsføring og design.
- Bidra til å bedre samspillet mellom næringsliv, FoU-miljøene og det offentlige for å stimulere til økt internasjonalisering.
- Styrke regionens mottaksapparat for ny internasjonal kompetansearbeidskraft, samt for bedrifter som ønsker å etablere seg i regionen.

KOMPETANSE

Ledende kompetanseregion nasjonalt og anerkjent internasjonalt

Bergensregionen har sterke utdannings- og forskningsmiljø som samsvarer med de prioriterte næringene. Dette danner et meget godt grunnlag for videreutvikling av næringene.

For å kunne støtte ny næringsutvikling, må kompetanseutviklingen være blant de ledende i verden, derfor trenger regionen et mer omfattende tilbud innen høyere teknologi-utdanning. Systematisk kompetanseutvikling, sterk satsing på høyere utdanning og forskning i tett samarbeid med næringslivet, vil være helt avgjørende for videre utvikling av regionen.

Stikkord

- Regionen har 30 000 studenter og 4 000 forskere
- Behov: flere masterutdanninger innen teknologifag
- Utfordring: bedre kobling næring og FoU

Målsetting

Bergensregionen skal videreutvikle sin posisjon som ledende kompetanseregion nasjonalt og være anerkjent internasjonalt innen de næringsområder hvor regionen har sine fortrinn.

Strategier for å nå målsettingen:

- Bidra aktivt for å videreutvikle utdannings- og forskningsinstitusjonene i regionen.
- Arbeide aktivt for å videreutvikle og styrke samarbeidet mellom utdanning, FoU og næringsliv.
- Legge til rette for at kunnskapsbaserte virksomheter kan videreutvikle seg i regionen og at det er interessant for nye selskaper å etablere seg.

KLIMA OG MILJØ

Ledende innen bærekraftig næringsutvikling

Flere næringer i regionen har fokus på bærekraftig utvikling av egne produkter og tjenester og egen forsyningskjede. For å nå regionens målsetting om bærekraftig utvikling, må det settes ytterligere fokus på klima og miljø både innen utdanning, FoU og offentlig og privat virksomhet.

Forskning og utvikling for å finne frem til nye miljøvennlige løsninger vil være avgjørende for en bærekraftig videreutvikling av regionen. Klima- og miljøutfordringene åpner også for nye muligheter i form av utvikling av produkter og tjenester innen miljøteknologi.

Stikkord

- Videreutvikle vindklyngen
- Utvikling av klima- og miljøteknologi (clean tech)
- Teknologisenter Mongstad

Målsetting

Bergensregionen skal være ledende på bærekraftig næringsutvikling nasjonalt og internasjonalt.

Strategier for å nå målsettingen:

- Bidra til økt fokus på klima og miljø innen utdanning og FoU.
- Være en pådriver for ordninger som stimulerer til reduksjon av energiforbruket, reduksjon i utslipp av klimagasser og til energieffektivisering.
- Være en pådriver for økt bruk av fornybar energi.
- Få til fremvekst av nye kunnskapsbaserte næringer innen klima og miljø.
- Satse på et bredt samarbeid om klima og miljøprosjekter på Vestlandet.

ENTREPRENØRSKAP OG INNOVASJON

Videreutvikle god gründerkultur

Entreprenørskap og innovasjon pågår både i eksisterende og nyetablerte virksomheter og i forsknings- og utviklingsmiljøene. Regionen har sterke FoU-miljø og et bredt næringsliv. Ved å stimulere til innovasjonsprosesser i disse miljøene har Bergensregionen unike muligheter til å skape nye virksomheter og nye produkter og tjenester med internasjonalt vekstpotensial.

Stikkord

- **Styrke og samordne etablerertjenestene**
- **Stimulere til entreprenørskapskultur**
- **Entreprenør- og innovasjonskonferansen Grow**

Målsetting

Bergensregionen skal være blant de fremste regioner i Norge på entreprenørskap og innovasjon.

Strategier for å nå målsettingen:

- Etablere og videreutvikle gode møteplasser for gründere og innovatører sammen med FoU-miljøene, utdanningssektoren og næringslivet.
- Jobbe aktivt for å videreutvikle utdanning og FoU med tanke på entreprenørskap og innovasjon.
- Videreutvikle infrastrukturen og virkemiddelapparatet for entreprenørskap, innovasjon og kommersialisering.
- Jobbe aktivt for å styrke kapitaltilgangen til nyetableringer og etableringsprosesser.

REGION
BER
GENERATING
CREATIVITY

TA MERKET I BRUK!

For å profilere det mangfoldige næringslivet i regionen, har Business Region Bergen utviklet et felles merke og profilprogram for Bergensregionen for å vise en samlet regionidentitet.

Målet er at så mange som mulig skal ta merket i bruk for å vise hva en samlet region står for. Regionen har en felles identitet hvor vakker natur, engasjerte innbyggere, næringsklynger i verdensklassen og et bredt forsknings- og utviklingsmiljø er noen karakteristika. Å stå samlet under ett merke gir oss alle felles styrke og synlighet.

For å markere fellesskapet i regionen kan næringsliv, forsknings- og utviklingsinstitusjoner, kommuner og andre som kan gjøre seg nytte av merket, ta det i bruk. Merket og profilprogrammet er ypperlige verktøy i påvirkningsarbeid og for å profilere, markedsføre og på annen måte synliggjøre regionen og dens fortreffelighet.

Felles profilering av næringslivet

Business Region Bergen har også utarbeidet en felles regionpresentasjon av næringslivet på bokmål, nynorsk og engelsk. Presentasjonene inneholder faktatall om de prioriterte næringene og informasjon om de store næringsaktørene i regionen. Presentasjonene kan enkelt hentes ned fra nettsiden vår www.brb.no.

Gratis bruk

Det er gratis å laste ned logoer, kommunikasjonskonseptet og bilder som hentes fra våre nettsider. Ta gjerne kontakt med oss for en nærmere presentasjon av mulighetene. Vi ønsker å bidra til samarbeid om gode fellesprosjekter til beste for profilering av regionen. Kontakt oss på: profil@brb.no eller på telefon **56 90 11 50**. Du finner også mye informasjon på nettsidene våre www.brb.no.

**REGION
BER
GEN** ERERER
SAMHANDLING

SAMHANDLING FOR Å BYGGE REGIONEN

Business Region Bergen driver regional næringsutvikling, etablerertjeneste, profilering og markedsføring av Bergensregionen. Regionen har samlet seg om to viktige initiativ: en felles Strategisk næringsplan for regionen og et merke som er symbolet på en felles identitet for regionen: Region Bergen-merket.

Regionen har en felles målsetting om å være ledende i Norge på kunnskapsbasert bærekraftig næringsutvikling. For å nå målet arbeider Business Region Bergen for å stimulere til ytterligere samhandling og samarbeid mellom fylkeskommunen, kommunene og næringsutviklingsaktørene i kommunene, de sterke FoU-miljøene i regionen og næringsorganisasjonene. Gjennom bedre samarbeid mellom disse sentrale aktørene, kan regionen nå målet om å innta den sterke og tydelige posisjonen.

Nettverksorganisasjonene

Også nettverksorganisasjonene er viktige medspillere. De er policyorgan for kommunene og fylket og har mye kompetanse og innsikt innen sine fagfelt. Oppgavene deres spenner fra markedsføring og profilering til lobbyarbeid, rådgivning og kompetanseutvikling.

Nettverkene er etablert innenfor næringer som sammenfaller med regionens prioriterte næringer. De er også medlemsorganisasjoner for bedrifter i den enkelte bransje.

Nettverksorganisasjoner

Bergen Media By | Bergen Reiselivslag | Design Region Bergen | Fiskeriforum Vest
HOG Energi | Maritimt Forum Bergensregionen | Utdanning i Bergen

SAMMEN SKAL VI SKAPE EN DYNAMISK VEKSTREGION

brb.no

Bergen | Askøy | Fjell | Sund | Øygarden | Os | Fusa | Samnanger | Austevoll | Stord | Vaksdal | Osterøy
Lindås | Meland | Fedje | Radøy | Austrheim | Masfjorden | Modalen | Gulen | Hordaland fylkeskommune

Business Region Bergen

Strandgaten 6, NO-5013 Bergen

T: +47 56 90 11 50 F: +47 56 90 11 51

post@brb.no www.brb.no